

Vastaus valtuustoaloitteeseen ulkomailta tuotavien raaka-aineiden kulutuksen puolittamisesta kaupunkikonsernissa vuoteen 2025 mennessä

261/00.05.00/2020

Kv 14.10.2019 § 103

Puheenjohtaja Jouko Leppänen esitteli Keskustan valtuustoryhmän jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

"Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kouvolan kaupunki ottaa tavoitteeksi puolittaa ulkomailta tuotavien raaka-aineiden kulutuksen kaupunkikonsernissa vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteen tukemiseksi valmistellaan kattava suunnitelma ja ohjeistus.

15 suurinta rahtilaivaa tuottavat enemmän rikki- ja typpioksidipäästöjä sekä nokea kuin kaikki maailman autot yhteensä. Ilmansaasteet, ilmastonmuutos ja sen seuraukset ovat merkittävimpiä uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Liikennesektori on ylivoimaisesti suurin yksittäinen hiilidioksidipäästöjen tuottaja niin Suomessa kuin globaalilla tasolla. Esimerkiksi EU-28 maissa liikenteen päästöt tuottavat 27% kaikesta CO₂ päästöstä ja päästöt ovat tavoitteista huolimatta kasvussa kaikilla liikenteen sektoreilla. Sektorin sisällä maantieliikenteen osuus on edelleen suurin, kasvavin on puolestaan lentoliikenteen osuus. (EEA, 2018) Muita merkittäviä päästölähteitä ovat mm. rahtilaivaliikenne, joka tuottaa paitsi CO₂ päästöjä, mutta myös muita ilmansaasteita kuten rikki ja typpioksidipäästöjä. Myös rahtilaivaliikenteen osuus on ennusteiden mukaan kasvava, eikä kuljetusmuotoa juurikaan ole tarkasteltu ilmastonmuutoskeskustelussa (Trimmer & Godar, 2019).

Näitä suurimpia liikenteen päästölähteitä voidaan hillitä tehokkaimmin vähentämällä ulkomailta tuotavien tuotteiden määrää ja vastaavasti suosimalla mahdollisimman lähellä tuotettuja tuotteita jolloin kuljetusmatkat jäävät lyhyiksi. Helpommin tämä ilmastovastuun kantaminen onnistuu, kun kaupunkimme/kuntamme edistää voimallisesti ja konkreettisesti hankintojen kautta liikenteeseen liittyvien päästöjen vähentämistä. Ulkomaisista tuotteista ei tarvitse luopua kokonaan, mutta niiden merkittävä vähentäminen on mahdollista. Kotimaisia raaka-aineita suosimalla päästövaikutukset pienenevät, ja samalla vaikuttamme kotimaiseen työllisyyteen, eettisiin tuotantotapoihin, ympäristön monimuotoisuuteen ja terveellisuuteen. Suomessa tuotantoeläinten hyvinvointi ja hyvä terveystilanne mahdollistaa antibioottien vähäisen käytön. Näin mikrobilääkeresistenssitilanne on kansainvälisessä vertailussa poikkeuksellisen hyvä. (LUKE). Kotimaisessa ruoantuotannossa esimerkiksi torjunta-ainejäämät ovat merkittävästi tuontiruokaa pienemmällä tasolla Eurooppalaiseenkin verrattuna ja niiden peltokäyttö on Euroopan pienimpiä. Lannoitteiden raskasmetallipitoisuuden on Euroopan tiukimmin säädeltyjä. Erityisesti kannattaa välttää kaukomaiden tuotteita kuten riisiä ja soijaa, sillä niiden tuotannossa käytetään paljon torjunta-aineita, jotka ovat meillä kiellettyjä vaarallisten ympäristövaikutusten tai esimerkiksi syöpäriskin vuoksi. Soija ja riisi ovat myös yleisimpiä geenimuunneltuja kasveja.

Lähteet:

IMO:

<https://eiimediadatabase.wordpress.com/tag/imo-sulphur-limit/>

EEA, 2018

<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/transport-emissions-of-greenhouse-gases/transport-emissions-of-greenhouse-gases-11>

Liikenne fakta:

https://www.liikenne fakta.fi/ymparisto/paastot_ja_energiankulutus

LUKE:

<https://www.luke.fi/ruokafakta/etusivu/suomen-hyvat-ruoantuotantotavat-ovat-myyntivalttia/>

EUn sallitut torjunta-aineet:

<https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=homepage&language=EN>

Trimmer, C. and Godar, J. (2019). Calculating Maritime Shipping Emissions per Traded Commodity. SEI Brief. Stockholm Environment Institute.

<https://www.sei.org/publications/shipping-emissions-per-commodity/>

Kaupunginvaltuuston päätös:

Päätettiin yksimielisesti lähettää aloite kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kh 18.05.2020 § 173

Hankintapäällikön ja ruokapalvelupäällikön vastaus valtuustoaloitteeseen:

Yhdeksän kaupunginvaltuutettua on tehnyt valtuustoaloitteen, että Kouvolan kaupunki ottaa tavoitteeksi puolittaa ulkomailta tuotujen raaka-aineiden kulutuksen vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteen tukemiseksi esitetään valmisteltavaksi kattava suunnitelma ja ohjeistus.

Asuminen ja ympäristötoimialan, kiinteistöpalvelut/ruokapalvelujen vastaus:

Kouvolan kaupungin ruokapalvelut valmistaa päivittäin useille eri asiakasryhmille n. 22 000 erityyppistä ateriaa, joista lounaiden osuus on noin 14 000 kpl.

Elintarvikehankintoja ohjaavat suomalaiset ravitsemussuosituksot, tuotteiden soveltuvuus asiakkaiden tarpeisiin ja keittiön tuotantoprosesseihin, eläinten hyvinvointia koskevat suosituksot, ympäristömyötäisyys sekä käytettävissä olevat määrärahat.

Vuodesta 2018 alkaen Kouvolan kaupungin ruokapalvelut on hankkinut Kouvolan seudun paikallisperinteen mukaisia sesonkien, teemapäivien ja kansallisten juhlapäivien erikoistuotteita lähituottajilta. Lähtituotantoa ja pienyrittäjyyttä edistävät hankinnat ovat Kouvolan kaupunginhallituksen hyväksymän hankintaohjelman mukaisia tavoitteita. Paikallisia elintarvikkeita on hankittu mm. seuraavilta toimittajilta; kananmunat Puurin Kanala, leipäjuusto ja salaattijuusto, luomu, Tmi Lasse Rainio, lampaan jauheliha ja lampaanlihakuutio Muhniemen Lahtivaja Kaarin Knuuttila, kaura- ja ruisvuokaleipä Risto Peltolan leipomo Oy, nauta-sikajauheliha: Kymen lihatukku Oy. Vuonna 2020 järjestettiin markkinavuoropuhelu alueen toimijoille ennen uuden kilpailutuksen aloittamista.

Kouvolan kaupungin ruokapalvelut käyttää ruoanvalmistuksessa kotimaista lihaa. Lihan toimittajina ovat tällä hetkellä Atria Suomi Oy ja HKScan Finland Oy. Kaikkien käytössä olevien lihojen alkuperämaa on tiedossa.

Kalojen ja kalatuotteiden alkuperä on pohjoismaista alkuperää. Kirjolohi on kotimaista alkuperää ja sei-tuotteet tulevat Norjasta.

Kaikki käyttämämme maitotaloustuotteet ovat alkuperältään suomalaisia, toimittajana on Valio. Leipomotuotteiden toimittajina ovat Korian leipomo ja Peltolan leipomo. Näiden valmistamat tuotteet ovat alkuperältään suomalaisia. Myös ravintorasva on kotimaista alkuperää.

Viljavalmisteteet ovat suomalaisia lukuun ottamatta riisiä ja osaa pastatuotteista. Riisiä/ pastaa on ruokalistalla noin kerran viikossa. Peruna toimitetaan kaikkiin ruokapalvelujen kohteisiin Frantsin tilalta Valkealasta lukuun ottamatta Jaalan aluetta, jonka perunat toimittaa tuoretoimittaja. Juurekset ja vihannekset ovat pääosin suomalaisia. Satokausi vaihtelusta johtuen emme aina saa suomalaisia tuoretuotteita jolloin joudumme käyttämään ulkomaista alkuperää olevia tuotteita. Hedelmät ovat pääosin EU:n alueelta.

Toimenpiteenä ulkomailta tuotavien raaka-aineiden kulutuksen puolittaminen mm. seuraavin keinoin:

- soijan käytön vähentäminen entisestään ja korvaaminen muilla kasviproteiineilla
- riisin ja pastan käytön vähentäminen ja sen korvaaminen erityyppisillä perunalisäkkeillä tai aterijyvillä esim. lähialueen tuottajan kaurahelmiseoksella
- pakastevadelmarouheen korvaaminen kotimaisella tuotteella, muut pakastemarjat ovat kotimaista alkuperää
- käytössä olevien ulkomaista alkuperää olevien teollisten elintarvikkeiden korvaaminen kotimaisella tuotteella, niiltä osin kuin se on mahdollista (esim. osa vihannespakasteista)

Tulevissa elintarvikekilpailutuksissa hyödynnetään edelleen Motivan kestävien hankintojen ohjeistusta.

Kuten edellä on esitetty, Kouvolan kaupungin ruokapalveluiden käyttämistä elintarvikkeista ja raaka-aineista on suuri osa jo tällä hetkellä suomalaista, joten tavoite ulkomaisten raaka-aineidenostojen

puolittaminen vuoteen 2025 mennessä on mahdollisesti realistinen tavoite. Suunnitelmana on pyrkiä tähän tavoitteeseen edellä esitetyin toimenpitein. Kotimainen elintarvike saattaa olla osittain kalliimpaa ja kalliimman elintarvikkeen ostaminen näkyy ateriahinnoissa. Ateriahinnan nousu vaikuttaa asiakkaiden palvelusopimuksen hintaan nostavasti.

Lisätietoja: ruokapalvelupäällikkö Leena Multala 020 615 7174
leena.multala(at)kouvola.fi ja hankintapäällikkö Marja-Liisa Jyrkilä
020 615 7166, marja-liisa.jyrkila(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen.

Kaupunginhallituksen ehdotus kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto merkitsee valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa lisäksi, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.
